

MITROPOLIA CHIȘINĂULUI ȘI A ÎNTREGII MOLDOVE
ACADEMIA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ DIN CHIȘINĂU

**REGULAMENTUL
CU PRIVIRE LA PREGĂTIREA ȘI SUSȚINEREA
TEZEI DE LICENȚĂ**

Chișinău

Întrebarea formulată în titlul îndrumarului și-au pus-o de nenumărate ori toți studenții, care au ajuns în pragul absolvirii Academiei de Teologie, pornind de la necesitatea de-a finaliza cu succes una din etapele importante din cadrul procesului de studii – scrierea și susținerea unei lucrări, bazate pe o amplă cercetare și generalizare a literaturii publicate și a materialelor inedite din domeniu, care se numește teză de licență.

Spre deosebire de alte lucrări cu caracter științific, în care autorul este liber să-și expună gândurile și ideile teoretice în modul și după o schemă considerată de el optimă pentru cazul dat, *teza de licență se supune anumitor rigurozități, pe care autorul nu le poate ignora*. Am spune, că însăși capacitatea absolventului de a-și realiza teza după o anumită structură și în conformitate cu cerințele față de lucrările de acest gen, poate fi considerată deja drept o probă serioasă a gradului de pregătire și cunoaștere a procesului de cercetare științifică.

I. Etapa inițială: alegerea temei și conducătorului științific

Primul pas în realizarea unei teze de licență îl constituie formularea și determinarea problemei de cercetare și a temei tezei de licență. Alegerea temei poate fi dictată de necesitățile practicii, dar și de imperative pur teoretice ce țin de dezvoltarea teologiei sau de anumite ramuri ale acesteia.

Prin urmare, la alegerea și aprobarea temei se va ține cont atât de doleanțele studentului (oricum, nu-i poți propune omului cercetarea unei probleme, față de care acesta nu manifestă nici un interes), cât și de interesele instituției (în cazul de față al Academiei de Teologie), care trebuie să dispună de un plan concret de activitate științifică.

De reținut: Tema tezei de licență poate fi aprobată de către consiliul științific cu cel puțin un an înainte de absolvirea de către student a Academiei și numai după stabilirea actualității și importanței acesteia, existenței condițiilor necesare de pregătire a lucrării în termenii stabiliți și, bineînțeles, dacă este asigurată îndrumarea (conducerea științifică).

O importanță deosebită o are și stabilirea titlului (denumiri) tezei de licență, care prin câteva cuvinte sau printr-o frază scurtă trebuie să indice rezumativ și clar subiectul lucrării.

Conducătorul științific este numit din rândurile profesorilor Academiei după cum urmează:

a) *cei care nu dețin titlu științific pot fi conducători la două teze de licență: una la secția zi și una la secția fără frecvență;*

b) *doctorii în științe, respectiv, patru teze de licență: două la secția zi și două la cea cu frecvență redusă.*

Conducătorul științific înfăptuiește îndrumarea studentului în efectuarea de către acesta a cercetărilor specializate, acordă consultațiile necesare, îi ajută tânărului investigator în însușirea deprinderilor de muncă metodic-științifică și să-și organizeze cât mai rațional timpul rezervat pentru pregătirea tezei, controlează realizarea planului individual de lucru. Cu toate acestea atenționăm studenții să nu uite nici pentru o clipă, că anume ei sunt persoanele cointeresate, în primul rând, în pregătirea și susținerea tezelor de licență în termenii stabiliți și la un nivel competitiv.

II. Studiarea literaturii de specialitate și documentarea

Ar fi o greșeală din partea noastră să stabilim segmentul de timp rezervat pentru studiarea literaturii științifice de specialitate. Acest proces are un început, dar continuă atâta timp cât se manifestă un interes cîtuși de mic față de domeniul de cercetare ales.

Încă pînă a începe lucrul de cercetare propriu-zis, studentul trebuie să cunoască, cel puțin în linii generale, literatura de specialitate, pe care este dator s-o studieze mult mai profund odată cu aprobarea de către consiliul științific a temei tezei de licență. Acest lucru se face pentru a găsi răspunsuri la întrebările: Ce s-a făcut pînă la mine la tema aleasă? De ce realizări dispunem la moment? Ce intenționăm să întreprindem noi în domeniu?

În urma studierii literaturii și a altor izvoare cu caracter științific se cristalizează și ipoteza de lucru, adică se purcede la elaborarea primei variante a planului viitoare teze de licență. Poate că la această etapă unele întrebări din planul de lucru se sprijină mai mult pe intuiția tînărului cercetător, dar toate nedumeririle se vor spulbera pe parcursul următoarei perioade de investigare și acumulare a materialului, care urmează a fi selectat și repartizat pe capitole și paragrafe în dependență de domeniul de cercetare și de sarcinile pe care și le-a formulat autorul.

Urmează apoi perioada de analiză și de meditare aprofundată asupra materialului acumulat, care trebuie pînă la urmă să se finalizeze într-un amplu studiu, căruia îi zicem teză de licență.

III. Compartimentele tezei de licență

Structura tezei de licență cuprinde trei compartimente de bază:

1. Introducerea
2. Cuprinsul
3. Încheierea

și două compartimente secundare:

1. Anexele la conținutul lucrării.
2. Bibliografia.

În *Introducere* este argumentată actualitatea și importanța temei cercetate. Este făcută o succintă trecere în revistă a literaturii din domeniu (istoriografia) și se dă o caracteristică rezumativă a stării actuale a problemei investigate. Tot aici sunt specificate și formulate clar direcțiile și obiectivele investigațiilor preconizate, baza teoretică și metodologică, structura și volumul lucrării. De obicei introducerea cuprinde 3-5 pagini de text.

Cuprinsul constituie partea de bază a tezei și este alcătuit, de regulă, din 2-3 capitole, care la rîndul lor pot fi împărțite în 2-3 subcapitole (paragrafe) în care se expune amănunțit și succesiv conținutul și rezultatele cercetărilor efectuate. Studentul este obligat să dezvăluie esența concepțiilor, categoriilor și noțiunilor utilizate. Explicația problemei se face cu cuvinte și expresii proprii, exceptînd doar citatele, care urmează să fie incluse în text cuvînt cu cuvînt făcîndu-se referință la izvoare. În procesul studierii sau expunerii

unui sau altui concept studentul se poate confrunta cu situația când în literatură lipsește o opinie unică cu privire la problema cercetată. În acest caz se includ opiniile diferitor autori, care stau pe poziții diferite și se face o analiză a tuturor acestor opinii. În același timp studentul expune propria poziție în problema dată, fundamentînd-o cu argumente concrete. O astfel de cercetare independentă a problemelor sporește considerabil valoarea tezei de licență și contribuie la asimilarea mai profundă a materialului cercetat.

În *Încheiere* sunt formulate concluziile studiilor efectuate, care trebuie să reiasă din conținutul lucrării, să fie succinte, clare și argumentate corespunzător. Volumul încheierii cuprinde 3-5 pagini de text.

Volumul total al tezei de licență trebuie să fie cuprins între 50 – 70 pagini tehnoredactate (lista literaturii utilizate, schițele, tabelele și alte anexe nu se iau în considerație).

IV. Aspectul grafic și exterior al lucrării

Teza de licență trebuie să corespundă anumitor cerințe și condiții înaintate lucrărilor destinate pentru tipar. Textul tezei de licență se tehnoredactează cu folosirea caracterelor de mărimea „14”, la o distanță de un interval și jumătate, pe o singură parte a foii. Numele de familie, denumirile instituțiilor, organizațiilor și alte nume proprii se prezintă în textul lucrării în limba originalului. Se permite traducerea numelor proprii și denumirilor în limba textului, adăugînd (la prima mențiune) denumirea originală. Prescurtarea cuvintelor și îmbinărilor de cuvinte trebuie să corespundă normelor ortografice și de punctuație în vigoare. Pe parcursul întregii lucrări e necesar să se țină cont că termenii, semnele convenționale, prescurtările să fie aceleași și nu diferite. În text nu se admit greșeli ortografice și de tipar.

Referințele (trimiterile) la izvoarele și literatura folosită pot fi făcute în subsolul fiecărei pagini sau în note bibliografice la sfîrșitul lucrării. În primul caz referințele se numerează pentru fiecare pagină aparte, în cazul al doilea numerotarea se efectuează consecutiv pentru un întreg capitol. Drept primă pagină a lucrării se consideră foaia de titlu, dar ea nu este marcată cu cifra „1”. Marcajul începe de la pagina următoare cu cifra „2”. Pe foaia de titlu se indică denumirea Instituției, catedrei, temei tezei de licență, numele de familie și inițialele studentului și ale conducătorului științific, precum și anul scrierii lucrării. Pe pagina numărul doi se plasează cuprinsul (sumarul) lucrării cu indicarea paginilor capitolelor și paragrafelor corespunzătoare. Mai departe urmează textul lucrării divizat în capitole și paragrafe; fiecare capitol începe din pagină nouă.

Teza de licență trebuie prezentată în cel puțin trei exemplare neapărat legate și copertate în condiții poligrafice. Studentului care n-a ținut cont de condițiile expuse mai sus, perfectîndu-și neglijent teza, i se poate refuza admiterea la susținerea ei.

V. Descrierea bibliografică a publicațiilor

O piatră de grea încercare pentru cei ce scriu teza de licență o constituie descrierea bibliografică, unde ca regulă se comite o sumedenie de incorectitudini.

Regulile de descriere bibliografică a publicațiilor sunt stabilite de standardele de

stat. Cerințele standardului se extind asupra materialelor publicate cât și asupra celor nepublicate.

Lista izvoarelor bibliografice se alcătuieste în următoarea ordine:

- a) izvoarele Biblice, operele Sfinților Părinți, hotărâri ale Sfintelor Sinoade, Patriarhiei, Mitropoliei, documente, manuscrise, culegeri de documente;
- b) legile și hotărârile organelor de stat;
- c) lista literaturii în ordine alfabetică;

Descrierea bibliografică conține următoarele elemente obligatorii:

1. Numele de familie, prenumele sau inițialele autorului.
2. Titlul (denumirea operei, lucrării);
3. Indicii de subtitlu (traducere din..., ediția a...);
4. Indicii de titlu (locul și anul editării);

După numele de familie și inițiale se pune punct. Dacă sunt mai mulți autori, numele de familie al acestora se izolează prin virgule, fără a folosi particula „și”.

Exemplu: Vasilache Ion, Vasilos Vasile. *Istoria străveche a poporului român*, Chișinău, 1996.

După denumirea lucrării se pune virgulă după care urmează locul și anul editării despărțite de asemenea prin virgulă (*vezi exemplul de mai sus*).

Dacă, însă, lucrarea este o parte componentă a unei culegeri sau a unei reviste, atunci după denumirea ei urmează două bare // și descrierea bibliografică a culegerii, revistei ș.a.m.d.

Exemplu: Vidrașcu Ștefan. *Toate drumurile duc spre independență*, în rev, Cugetul, 1993, Nr. 7, p. 37.

Anexele sunt alăturate la tezele de licență, constituind o parte componentă a acesteia, care dezvoltă sau lămurește un text (capitol, paragraf, afirmație).

Fiecare anexă trebuie începută pe pagină nouă cu indicația la mijlocul paginii „ANEXA”, tehnoredactate cu majuscule. Anexa are, de obicei, un titlu.

Dacă la lucrare sunt alăturate mai multe anexe, ele se numerează succesiv cu cifre arabe (de exemplu: ANEXA 1, ANEXA 2 ș.a.m.d.).

VI. Susținerea tezei de licență

Textul finalizat al tezei de licență se prezintă la catedră pentru susținerea prealabilă și admiterea la examenele de licență prezentat cu cel puțin o lună de zile înainte de termenul indicat pentru susținere.

Teza de licență după examinare la ședința catedrei, cu avizul pozitiv al șefului de catedră și al conducătorului științific se prezintă Comisiei de Licență cu zece zile înainte de începerea examenelor de licență pentru a fi inclusă în orar și preluată spre analiză de către recenzentul nominalizat la catedră. Studenții care nu au reușit la susținerea preventivă se admit doar la susținerea examenelor de licență și lor li se eliberează o adeverință care confirmă că au ascultat cursul integral al Academiei Teologice cu indicarea în ea a notelor obținute la disciplinele de bază.

Procedura începe cu expunerea rezumativă de către autor a tezelor principale ale lucrării, după care urmează întrebările către autor și răspunsurile respective ale lui. Apoi se oferă cuvânt recenzentului și, dacă este necesar, conducătorului științific, după care studentul are tot dreptul de a-și expune atitudinea pe marginea celor menționate de ei. Decizia asupra notei de la susținerea tezei de licență o ia Comisia pentru examenul de licență, cu o simplă majoritate de voturi. În cazurile când voturile se împart egal, votul președintelui comisiei este decisiv.

Mitropolia Chișinăului și a Întregii Moldove
Academia de Teologie Ortodoxă din Moldova

mărime 14 '

Teza de licență
la disciplina
a absolventului *Numele și prenumele autorului*

Tema:

Denumirea temei de licență

mărime 24 '

Conducător științific:

Numele și titlul conducătorului

Chișinău

anul